

► **Martin Lammers wil Zambiaanse bakkers helpen**

'Knedden in plaats van klutsen'

In Zambia zag Martin Lammers hoe ouderwets en omslachtig de broden worden gebakken. Daar wil de Haaksbergse bakker iets aan doen met tips en filmpjes voor betere broden, maar eerst: drie nieuwe kneedmachines. Daarvoor zamelt hij nu geld in.

Stefan Wegdam
Haaksbergen

Broodbakken is zijn passie. Nog steeds, ook al stopte hij acht jaar geleden met zijn bakkerij aan de Blankenburgerstraat. Sindsdien doet hij van alles en nog wat met brood. Hij merkt hoe leuk het is om kennis en ervaring met anderen te delen. Die gaat hij ook inzetten om de bakkers in Zambia te helpen.

Onlangs kwam Martin Lammers in contact met Willem en Jesper Lublinkhof. Vader en zoon hebben een enorm landgoed in Zambia. „Willem Lublinkhof komt van oorsprong uit Losser. Maar de familie woont al heel lang in Zambia. Ze hebben daar ook een meelfabriek met een proefbakkerij. De Zambianen leren het bakkersvak bij Lublinkhof”, zegt hij.

Klutsmachines

De Haaksbergenaar is al naar Zambia geweest en zag hoe Zambianen brood bakken. „Ze werken er nog met oude klutsmachines. Met Jesper Lublinkhof heb ik afgesproken daar iets aan te doen. Daarom begin ik een inzameling voor drie kneedmachines. Daar is 10.000 euro voor nodig.” Lammers hoopt het geld nog dit jaar bijeen te hebben. „De eerste toezeggingen zijn er al. Ik hoop dat ze

nog dit jaar met de nieuwe kneedmachines aan de slag kunnen.”

Daartoe richt hij de Breadman Foundation op, met als doel de Zambiaanse bakkers op allerlei gebied te steunen en jonge mensen op te leiden. Daar heeft hij inmiddels ervaring mee. Lammers werkt momenteel als bakker op zorgboerderij De Tukkerij in Beckum. Daar bakt hij samen met mensen met een beperking broden, koekjes en taarten. Maar Lammers is niet alleen werkbegeleider op een zorgboerderij. Hij bakt ook brood voor uitspanning de Haarmühle, net over de grens bij Alstätte. „Vroeger in de bakkerij in Haaksbergen maakte ik ontzettend veel uren. Dag en nacht was ik ermee bezig. Nu doe ik mijn werk met meer

plezier”, zegt de 59-jarige Haaksbergenaar..

Leuk leven

Nu is hij ook veel met kennisoverdracht bezig. „Mijn nieuwe leven na de bakkerij in Haaksbergen vind ik superleuk. Ik heb voor de toekomst nog wat meer ideeën. De Breadman Foundation blijft na de inzameling van de kneedmachines voor Zambia bestaan. Ik kan daarna ook aan andere projecten denken”, zegt Lammers.

Hij is inmiddels al enkele keren in Afrika geweest. „Ik sprak ook al eens iemand van de Comoren. Dat is een eilandengroep bij Afrika. Hij zei me dat er op de Comoren geen brood gebakken wordt zoals wij dat hier in

▲ **Martin Lammers wil Zambiaanse bakkers helpen om betere broden te bakken. Daarom zamelt hij nu geld in voor drie nieuwe kneedmachines.** FOTO REINIER VAN WILLIGEN

“**Vroeger was ik dag en nacht bezig in de bakkerij**

– Martin Lammers, bakker

Europa doen. Wie weet wat de toekomst me nog brengt. Maar eerst wil ik met dit project in Zambia aan de slag.”

Filmpjes maken

Hij wil de Zambiaanse bakkers digitaal ondersteunen met tips. „Ik kan hier op de zorgboerderij in Beckum een filmpje maken van hoe ik werk. Daar kunnen de Zambianen naar kijken. Ook zij kunnen filmpjes maken zodat ik er naar kan kijken. Zodoende kan ik hen helpen.”

■ Wie Martin Lammers wil helpen om de 10.000 euro voor drie kneedmachines bij elkaar te krijgen, kan een bedrag doneren op NL-76RABO0118004522.

STAGE ENTERTAINMENT

in associatie met
TINA TURNER

presenteert

Tina
DE TINA TURNER MUSICAL

€ 5,-
LEZERS-
VOORDEEL*

TINA - De Tina Turner Musical

Nu te zien in het Beatrix Theater Utrecht!

TINA - De Tina Turner Musical is de eerste musical over haar leven, geproduceerd in samenwerking met Tina Turner zelf. Dit is het echte, nietsontziende verhaal van Tina Turner. De vrouw die alle vooroordelen over leeftijd, kleur en geslacht heeft getart. Dit inspirerende verhaal moet je horen, beleven en voelen: mis het niet!

Ontvang exclusief €15,- last-minute voordeel!
Geldig voor de voorstelling op 26 september.

Bestel nu op tubantia.nl/tina

*Deze actie is geldig voor geselecteerde voorstellingen in oktober, november en december 2021. Kijk voor de uitgebreide actievoorwaarden op bovenstaande URL.

► De moeilijke zoektocht naar een nieuwe predikant in Haaksbergen

Een beetje nieuw elan, moet hij of zij brengen. En positiviteit, natuurlijk. De protestantse gemeente Haaksbergen-Burse zoekt samen met Usselo naar een nieuwe predikant, en ze is niet de enige. Maar hoe gaat dat in zijn werk? Is er wel aanbod? En wat kost zo'n dominee eigenlijk? „Niet elke gemeente heeft hier nog de middelen voor.”

Kudde zoekt nieuwe herder

Arjan te Bogt

Haaksbergen

Het is een opmerkelijke advertentie, op werfingssite Indeed. Wie zoekt op arbeidsplaats Haaksbergen vindt -ge- woon tussen de vacatures voor nieuwe kassamedewerkers, orderpickers en zorgplanners - een oproep van God. Want dat is, eigenlijk, wat de invulling van een nieuwe predikant voor de protestantse gemeente is: een oproep.

Wie de vacature aanklikt, leest dat de kerk een inspirator zoekt. Iemand die de kerkelijke taal verstaat, maar de woorden van nu spreekt, liturgisch inventief is, om kan gaan met boeren, burgers en buitenlui én kennis heeft van social media 'om voortrekker te zijn in nieuwe vormen van jeugdwerk die aansluiten bij de hedendaagse samenleving'. Ja, er wordt nogal wat van verwacht. „Eigenlijk”, zegt scriba Ingrid Beumer, „zoeken we de Messias.”

Schaap met vijf poten

Herkenbaar, zegt Marloes Nouwens-Keller van de Protestantse Kerk Nederland. „Iedereen wil het schaap met de vijf poten.” Jaarlijks ziet ze veel vacatures voor nieuwe predikanten. Bijna allemaal parttime, vanwege geldgebrek. Het aantal leden bij kerken daalt, het budget ook en dus moeten gemeenten samenwerking met 'buren' zoeken. Dat doet de PKN Haaksbergen-Burse ook: de nieuwe fulltime predikant is deels voor hen, deels voor Usselo. „Fiftyfifty, echt iets van de laatste jaren.” Klaas van der Kamp beaamt dat. Hij houdt zich als classispredikant voor Flevoland en Overijssel bezig met 'mobiliteit' van predikanten. Steeds vaker worden gemeen-

ten gekoppeld, in het belang van zowel predikant als gemeente. „Een predikant is vaak kostwinner, als parttimer kan je niet rondkomen.” Want een gemeente moet weliswaar 90.000 euro per jaar betalen, maar dat bedrag belandt niet volledig in handen van de voorganger, zegt Van der Kamp. „Die verdient ongeveer hetzelfde als een docent op de middelbare school.”

Opmerkelijk: aan animo voor een baan als predikant ziet de Protestantse Theologische Universiteit in Amsterdam geen gebrek. Een woordvoerder meldt dat van de 320 studenten, 40 procent voor deze functie gaat. Dat aantal is al jaren nagenoeg ongewijzigd. Toch dekt de instroom niet helemaal de behoefte. Van der Kamp: „70 procent is ouder dan vijftig.”

Predikant is geen ceo

Hoe komt een gemeente aan een nieuwe duizendpoot? Dat is een bijzonder proces, legt Nouwens-Keller uit. Aan de ene kant wordt gezocht naar iemand die aan de functie-eisen voldoet, zoals een nieuwe ceo van een bedrijf. Aan de andere kant is dat lijstje met competenties ook weer

niet zo belangrijk. De kerk is geen bedrijf, en een predikant geen ceo. „Je bent de herder van een kudde.”

Het verschilt ook per gemeente. Lang niet allemaal plaatsen ze een advertentie, zoals Haaksbergen-Burse nu doet, zegt Van der Kamp. In een orthodoxe gemeente doet de kerkenraad een beroep op één iemand. Op de persoon die in hun ogen de enige goede kandidaat is. Dan is het wachten op de reactie. „Wil ik naar die plek? Voelt het als mijn roeping? Als dat zo is, dan doe je het.”

Er zit iets tegenstrijdigs in de vacature. Aan de ene kant zijn de functie-eisen belangrijk, aan de andere kant niet. Nouwens-Keller: „Als je gelooft dat God iemand roept, is dat iets anders dan dat iemand in het profiel past. Je moet je laten verrassen door de heilige geest. Diep in je hart kijken. Is die persoon geschikt?”

Wie de nieuwe predikant wordt, welke koers er gevaren wordt, hangt sterk af van de vrijwilligers in de beroepingscommissie. De kunst is een zo divers mogelijke groep mensen bijeen te krijgen. Iemand met een achtergrond in human resource, een con-

Eigenlijk zoeken we de Messias

- Ingrid Beumer, scriba

Je moet je voor zo'n benoeming laten verrassen door de heilige geest. Diep in je hart kijken

- Marloes Nouwens-Keller, Protestantse Kerk Nederland

servatief, een liberaal, ouderen en jongeren. Maar zo werkt het niet altijd. Vaker zijn het dezelfde mensen die hun vinger opsteken. Zij die het al voor het zeggen hadden, blijven het voor het zeggen hebben. Bij gebrek aan vrijwilligers, of omdat ze dat graag willen.

In Haaksbergen zegt scriba Ingrid Beumer dat het wel even duurt voor een nieuwe predikant beroepen wordt. Voor kerst hoeven de leden hem of haar nog niet te verwachten. Dat er tijd overheen gaat, is niet ongebruikelijk. Eerst krijgt een commissie een lijstje met mogelijke kandidaten die benaderd kunnen worden, daarna worden brieven gelezen, gesprekken gevoerd en - anoniem - diensten bezocht. En alles moet in de vrije uurtjes.

Het engelenjaar

Ook God wordt om input gevraagd. Er wordt gebeden, voor wijsheid in de zoektocht. „Iedereen wil de 'totaaloplossing', die leuke, nieuwe dominee waardoor de kerk weer volstroomt”, zegt Nouwens. Verwachtingen die bijna niet waar te maken zijn. Van der kamp: „Je hebt geen toverstafje.”

Hij kreeg het vroeger als wijze les mee. „Het eerste jaar is je engelenjaar, het enthousiasme is groot. Dan komt het moeilijke deel. Het satansjaar, noemde mijn mentor dat.” Het is een beetje als met een nieuwe voetbaltrainer, als de euforie weg is, en het team niet bovenaan staat, komen de verwijten. „Daar moet je doorheen. Dan kom je in de 'menselijke jaren', waarin je samen kijkt wat er goed en niet goed gaat. Het gaat met vallen en opstaan.”

Ingrid Beumer heeft er vertrouwen in dat Haaksbergen de juiste man/vrouw voor de job vindt. Eind september sluit de sollicitatie, dan zullen ze zien of de Messias er tussen zit. En anders niet getreurd. „We gaan door tot we gevonden hebben wat we zoeken.”

► Exterieur van de protestantse kerk aan de Jonkheer van Heijdenstraat 4. FOTOLARS SMOOK

